

УТИЦАЈ СЛОЖЕНОСТИ ПРЕДМЕТА НА ДУЖИНУ ТРАЈАЊА ПОСТУПКА

Ако је због сложених чињеничних питања спорног односа, суду потребно одређено време да правилно утврди и размотри та питања, протек времена, у том циљу, не представља повреду права на суђење у разумном року, чак и када се ради о предметима који се по закону сматрају хитним.

Из образложења:

"Решењем Вишег суда одбијен је као неоснован захтев за заштиту права на суђење у разумном року предлагача у парничном поступку који се води пред Основним судом. Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку и утврдио да жалба предлагача није основана.

Предлагач је 18.06.2014.године поднео захтев за заштиту права за суђење у разумном року у парничном поступку који се води пред Основним судом по тужби од 27.01.2014. године ради лишења родитељског права против бивше супруге због кршења права детета, злостављања и занемаривања. Сматра да је поступајући судија прекршио одредбу члана 269. став 1. и 2. Закона, због чега је поднео захтев за изузеће поступајућег судије, а из истих разлога подноси и захтев за заштиту права на суђење у разумном року са предлогом да се исти усвоји.

Поступајући по захтеву предлагача у смислу члана 8а. и 8б. Закона о уређењу судова Виши суд као непосредно виши суд у односу на Основни суд је утврдио да је након развода брака предлагача са бившом супругом њихово заједничко дете, рођено 08.08.2005.године, поверено мајци на самостално вршење родитељског права и уређен начин виђања предлагача са дететом. По тужби центра за социјални рад донета је првостепена неправноснажна одлука којом је предлагач делимично лишен родитељског права у делу који се односи на одлучивање о питањима који битно утичу на живот малолетног детета и у делу који се односи на одржавање личних односа подносиоца захтева са малолетним дететом и измењен је начин његовог виђања са дететом у контролисаним условима у просторијама центра за социјални рад у присуству два стручна радника центра и мајке детета и то два пута седмично. Предлагач је поднео дана 27.01.2014.године Основном суду тужбу за лишење родитељског права његовог бившег супружника, у којој се наводи да бивша супруга крши право детета, да га злоставља и занемарује, па је предложио да се усвоји привремена мера забране контакта супруге са дететом до окончања поступка лишења родитељског права. Поступајући суд је најпре заказао рочиште по поднетој тужби за 07.04.2014.године, али је померио тај термин унапред и рочиште заказао за 04.03.2014.године. У међувремену, решењем председника Основног суда одбијен је захтев подносиоца захтева за изузеће поступајућег судије. Затим је пред Основним судом 04.03.2014.године одржано рочиште и донета одлука да се прибави мишљење центра за социјални рад, а након пријема тог мишљења 02.04.2014.године одржано је ново рочиште дана 06.05.2014.године. На овом рочишту предлагач се изјаснио да ће предложити имена сведока, што је и учинио, а ново рочиште заказано за 17.06.2014.године. На ово рочиште су приступили и тужилац и тужена, али је тужилац-овде предлагач напустио суђење

наводећи да ће поднети нови захтев за изузеће поступајућег судије. Нови захтев је поднео, исти је одбачен од стране поступајућег судије као недозвољен 19.06.2014.године, а рочиште је заказано за 30.09.2014.године, те је померено за 08.07.2014.године.

Поступајући судија у предмету Основног суда се изјаснио да се између предлагача и његове бивше супруге воде многобројни парнични, извршни и кривични поступци у вези спорних питања након развода брака и да је против предлагача вођен извршни поступак јер није желео да добровољно врати дете и да га је скривао на разним местима због чега је двома правноснажним кривичним пресудама оптужен због кривичног дела одузимање малолетног лица. На основу тужбе Центра за социјални рад, предлагач је делимично лишен родитељског права, а његово виђање са дететом се одвија у контролисаним условима у просторијама Центра. Имајући у виду све околности случаја и посебно водећи рачуна о томе да ли је угрожен интерес детета, суд је поступао у најразумније могућим роковима.

Виши суд је имао у виду да оцена разумног трајања судског поступка зависи од низа чинилаца, а пре свега од сложености чињеничних и правних питања у конкретном предмету, понашања подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року као странке у поступку, поступање судова који воде поступак, као и значаја права за подносиоца.

Оцењујући критеријуме сложености поступка, Виши суд је утврдио да се парнични поступак води по тужби предлагача за лишење родитељског права бившег супружника у односу за заједничко дете, те да је у том поступку потребно прибавити одговарајући извештај од установа специјализованих за посредовање у породичним односима као и саслушати одређен број сведока. Правилно је Виши суд закључио да се ради о нарочито осетљивом поступку и да је потребно утврдити сложена чињенична питања ради примене правних норми, што указује на потребу да поступак мора да траје одређено време да би се сва питања правилно размотрила. Правилно је Виши суд закључио да је предлагач као тужилац делимично одговоран за то што парнични поступак није још ефикасније текао у погледу извођења доказа. Наиме, од самог почетка предлагач је изражавао сумњу у рад поступајућег судије, па је подносио два захтева за изузеће, а рочиште заказано за 17.06.2014.године је морало бити одложено, иако су биле испуњене претпоставке за одржавање, јер је предлагач напустио суђење.

Оцењујући поступање првостепеног суда, Виши суд констатује да је основна дужност суда да обезбеди да се избегне непотребно одуговлачење и да се предузимају оне радње у поступку које имају за циљ да се поступак спроведе брзо и ефикасно. Правилно је Виши суд закључио да је првостепени суд редовно, у краћим временским интервалима, заказивао и одржавао рочишта, те да је ради утврђивања чињеничног стања прибавио одговарајући извештај Центра за социјални рад и правилно оценио да у конкретном случају нема значајних неажурности нити пропуста у раду суда, а који су допринели дужем трајању оспореног поступка.

Правилно је Виши суд оценио да је парнични суд у поступку у коме није било одуговлачења, до сада предузимао све мере у циљу расправљања основности тужбеног захтева који се односи на то да се супружник предлагача лиши родитељског права у односу на заједничко дете, водећи при томе рачуна да

заштити најбоље интересе детета, те да предлагачу није повређено право на суђење у разумном року зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава и правилно одлучио када је одбио захтев за заштиту права на суђење у разумном року сагласно одредбама члана 8а. до 8б. Закона о уређењу судова".

(Сентенца из решења Врховног касационог суда Рж г 5/2014 од 04.09.2014. године утврђена на седници Одељења за заштиту права на суђење у разумном року 19.03.2015. године)